

ת"ד 6839/01/15 - מדינת ישראל נגד עזריה גורשומוב

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 6839-01-15 מדינת ישראל נ' גורשומוב
בפני כבוד השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עזריה גורשומוב - ע"י עו"ד קריבצקי

הנאשמים

הכרעת דין

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של אי מתן זכות קדימה להולך רגל על מעבר חצייה תוך סיכון הולך הרגל ועבירה של נהיגה בקלות ראש וגרם חבלה של ממש. על פי עובדות כתב האישום נהג הנאשם ביום 16.5.14, בשעה 10.30 או סמוך לכך, ברחוב אורט ישראל בבת ים מצפון לדרום והתקרב לצומת עם רחוב מצודת בית"ר. בהמשך הדרך מוצב בכיוון נסיעת הנאשם תמרור 306 ומסומן מעבר חצייה להולכי רגל. במועד המתואר לעיל חצתה את הכביש במעבר החצייה הולכת רגל ילידת 1981 (להלן: "**הולכת הרגל**"). הנאשם, כך נטען, לא האט לפני מעבר החצייה עד כדי עצירה, פגע בהולכת הרגל וגרם לה חבלות של ממש (שבר בטיביה פיבולה מרכזי).

פרשת התביעה

1. במסגרת פרשת התביעה העידו הולכת הרגל ובוחן התנועה מר וולפסון (להלן: "**הבוחן**"). יתר המסמכים הוגשו בהסכמת הצדדים. הולכת הרגל סיפרה כי החלה לחצות את הכביש כשביתה לצידה כאשר רכב הנאשם הגיע ופגע ברגלה. בחקירה נגדית עומתה הולכת הרגל עם טענה כי עובר לחצייה שוחחה במכשיר טלפון, כך לדברי בעלה לבוחן. הולכת הרגל הכחישה את הטענה וציינה כי שוחחה עם בעלה לאחר התאונה (ע' 4 ש' 20 וש' 30). הולכת הרגל אישרה כי הספיקה לחצות "שני צעדים" בלבד במעבר החצייה, היינו מרחק קצר. הולכת הרגל הסבירה כי לא אמרה לחוקר המשטרה שחקר אותה בהיותה מאושפזת כי התבוננה לפני החצייה שמאלה שכן הייתה במצב קשה והייתה נכונה לומר לחוקר כל דבר "רק שיעזוב אותי בשקט" (ע' 5 ש' 9-10). עם זאת, וכפי שיובהר להלן, גם מגרסת הנאשם עולה כי הולכת הרגל התבוננה סביב לפני שהחלה בחציית הכביש.

2. הבוחן הגיעה למסקנה, על פי הממצאים והעדויות, כי הפגיעה בהולכת הרגל הייתה בסופה של בלימה. הבוחן ציין כי מחישוביו עולה כי התאונה בלתי נמנעת אולם לדידו התאונה הייתה עשויה להימנע אילו היה הנאשם עוצר את רכבו לפני מעבר החצייה. הבוחן ציין בהקשר לנתון של פגיעה בסיום בלימה כי "העובדה או הנסיבה שנהג פגע בהולכת

הרגל בסוף הבלימה יכולה להעיד שהוא צפה שהיא הולכת לרדת... זאת אומרת שהנהג צופה שהולך הרגל ירד, מתחיל תהליך עצירה שכולל תגובה ובלימה.. מדובר במרחק בלימה של 5 מ' ומתווסף לה מרחק תגובה שהרכב עובר" (ע' 6 ש' 7-11). בחקירה נגדית ציין הבוחן בהקשר זה כי תהליך עצירת הרכב החל בעת שהנאשם היה מרחק של 13 מ' ממעבר החצייה (ע' 7 ש' 12). הבוחן התייחס לממצאים מהם עלתה המסקנה כי מדובר בתאונה בלתי נמנעת. לדבריו, השחזור אותו ערך בודק אם היה בידי הנאשם למנוע את התאונה אילו היה מגיב באותו רגע בו ירדה הולכת הרגל לכביש. עוד הוסיף, הבוחן וציין, כי לעובדה שמדובר בתאונה על מעבר חצייה אין השפעה על השחזור והחישובים (ע' 6 ש' 28-31). הבוחן ערך חישוביו בהתבסס על הנתון לפיו מהירות נסיעת רכב של הנאשם היא 30 קמ"ש; נתון שמסר הנאשם לבוחן. הבוחן ציין בחקירה נגדית כי בעת שהנאשם החל לבלום את רכבו הולכת הרגל עדיין הייתה על המדרכה (ע' 7 ש' 2-4). לטענתו, גם אילו היה הנאשם נוהג מהירות של 10 קמ"ש עדיין הייתה התאונה בלתי נמנעת, אך ציין כי ניתן היה למנוע את התאונה אילו היה הנאשם עוצר רכבו (ע' 7 ש' 27-31 וע' 8 ש' 1-2). על פי סימני ניגוב האבק ברכב, קבע הבוחן כי היה מגע בין רכב הנאשם להולכת הרגל אך לא היה יכול לקבוע כי הפגיעה בהולכת הרגל הייתה בפינת הרכב.

פרשת הגנה

3. הנאשם העיד במסגרת פרשת ההגנה. לדבריו, הבחין בהולכת הרגל ממרחק 30-40 מ'. ציין כי נסע במהירות של "עד 30 קמ"ש" אך טען כי לא בדק את המהירות (ע' 9 ש' 30-32). לטענתו, בעת שהבחין לראשונה בהולכת הרגל עמדה היא בזווית מסוימת ביחס לרכבו, החזיקה בטלפון ובידה של ביתה. כאשר הגיע רכב הנאשם למעבר החצייה, ירדה הולכת הרגל במפתיע לכביש, הנאשם בלם את הרכב ואף הרים בלם יד אך ללא הועיל. לדבריו, בעת שהבחין בהולכת הרגל, לא העלה כלל על דעתו כי יש בכוונתה לחצות את הכביש (ע' 10 ש' 9-10). בחקירה נגדית ציין הנאשם כי הבחין בהולכת הרגל "מסתובבת" לכיוונו אך כאשר הגיע למעבר החצייה, ירדה לכביש מבלי לטרוח להתבונן סביבה (ע' 10 ש' 24-26). לדברי הנאשם " לא ראיתי שום סימן שהיא מתכוונת לחצות את הכביש" (ע' 11 ש' 17). הנאשם אישר כי רגלה של הולכת הרגל נתקעה בין האספלט לגלגל רכבו אך הכחיש כי עלה עם גלגל רכבו על רגלה (ע' 11 ש' 23-24).

4. מסיכומי ההגנה כמו גם מטענת "אין להשיב לאשמה" עולה כי יש לזכות את הנאשם הואיל ואין תחולה לתקנה 67א לת"ת על עניינו. עניינה של תקנה 67א לת"ת, טוען הסנגור, בהולכי רגל החוצים את הכביש במעבר חצייה. על פי קביעת הבוחן, בעת שהנאשם האט את מהירות נסיעתו, עמדה הולכת הרגל על המדרכה ולא חצתה את הכביש. עוד נטען בסיכומי ההגנה כי מעדות הבוחן עולה כי עסקין בתאונה בלתי נמנעת גם במהירות אפסית. ואחרון: נטען כי הנאשם לא היה יכול או צריך להסיק מהתנהגות הולכת הרגל כי בכוונתה לחצות את הכביש.

דין והכרעה

5. אין חולק כי התאונה אירעה על מעבר החצייה לאחר שהולכת הרגל הספיקה לפסוע במעבר מרחק קצר בלבד. אין גם חולק כי היה מגע בין הולכת הרגל לרכב הנאשם והולכת הרגל נחבלה חבלה של ממש כמפורט בכתב האישום. אינני מקבל את טענת ההגנה לפיה אין תחולה לתקנה 67א לת"ת בנסיבות העניין. תקנה 67א לת"ת קובעת בין היתר כי "נוהג רכב המתקרב למעבר חצייה והולכי רגל חוצים במעבר, יאפשר להם להשלים את החצייה בבטחה

ואם יש צורך בכך יעצור את רכבו לשם כך". אמת, בעת שהנאשם האט את מהירות נסיעתו הייתה הולכת הרגל על שפת המדרכה ולא חצתה. עם זאת, נראה כי אין מחלוקת שהולכת הרגל החליה בחצייה, ולו גם מרחק קצר, על מעבר החצייה בעת שרכב הנאשם הגיע ופגע בה. בעת תחילת חציית מעבר החצייה על ידי הולכת הרגל היא נכנסה לתיבה "הולכי רגל חוצים במעבר" אשר בתקנה 67א לת"ת ומכאן שעל הנאשם הייתה מוטלת בנסיבות החובה לאפשר לה לחצות את הכביש בבטחה ובכלל זה לעצור את רכבו. הנאשם, על פי עדותו וגם על פי ממצאי הבוחן, ניסה לעצור את רכבו על מנת לאפשר להולכת הרגל להשלים את החצייה בבטחה אך לא היה סיפק בידו לעשות כן מבלי לפגוע בה. בנסיבות אלה אני סבור כי יש תחולה לתקנה 67א לת"ת בענייננו. יתרה מזו, משהוכחו כל יסודות העובדה בעבירה על ידי התביעה, עובר הנטל על הנאשם להראות כי לא התרשל ועשה כל שניתן על מנת למנוע את ביצוע העבירה. כפי שאפרט להלן בניתוח העבירה של נהיגת רכב בקלות ראש, לא זו בלבד שלא הוכח שהנאשם לא התרשל אלא ההפך: הוכח כי הנאשם התרשל ובוודאי שלאור הקביעות שאותן אפרט להלן אין מקום להסיק כי עסקינן בתאונה בלתי נמנעת.

6. נפנה כעת לבירור יסודות העבירה של נהיגה בקלות ראש. אין חולק כי נהג רכב חב חובת זהירות מושגית כלפי יתר המשתמשים בדרך ובכלל זה הולכי רגל בכלל ובמעבר חצייה בפרט (ראו: ד"נ 22/82 **חדריה נ' מדינת ישראל**, פ"ד לח (2) 285; למקורות מהם נלמדת, בין היתר, חובה זו ראו: תקנות 67א, 52 (6) ו - 51 לת"ת). הפסיקה קובעת כי על נהג הקרב למעבר חצייה מוטלת אחריות מוגברת. נהג כזה צריך להתחשב, בין היתר, באפשרות כי הולך הרגל ינהג באופן רשלני (ראו: ע"פ 558/97 **מלניק נ' מדינת ישראל** (3.5.98)). נהג הקרב למעבר חצייה "חייב ליתן דעתו ולצפות אף אפשרות של התנהגות רשלנית מצדו של הולך הרגל. חובה זו קיימת לא אך במצב שבו עומד הולך הרגל על סך מעבר החצייה, פניו אל עבר הכביש והתנהגותו מבטאת כוונה לחצות את הכביש. חובה זו קיימת גם במצב שבו מתעורר ספק אם אדם הנמצא בסמוך למעבר החצייה מבקש לחצות את הכביש אם לאו" (ע"פ 8827/01 **שטרייזנט מ' מדינת ישראל** (13.7.03); הדגשה מכאן ולהלן אינה במקור). כמו כן נקבע כי על הולך הרגל המבקש לחצות את הכביש חלים כללים אולם " על השולט בכלי בעל כוח קטלני מוטלת האחריות הראשונה במעלה לנהוג בזהירות, אחריות זו כוללת על פי הפסיקה חובה לצפות במידה זו או אחרת את האפשרות כי הולך הרגל עלול להתרשל" (בג"ץ 8150/13 **כרסנטי נ' פרקליטות המדינה** (6.8.14, פס' 8)). בע"פ 8827/01 הנ"ל נקבע כי רשלנות מצד הולכת רגל אינה מנתקת בהכרח את הקשר הסיבתי המשפטי בין מעשהו או מחדלו של הנאשם לבין התוצאה הפוגעת. אכן " התנהגות הנפגע - לרבות התאבדות - וכמותה התערבותו של גורם שלישי במערכת, גם זו אינן שוללות, באשר הן, קשר סיבתי-משפטי בין מעשה או מחדל של הפוגע לבין תוצאה פוגעת, והוא - שעה שהפוגע כאדם מן היישוב היה יכול - נורמטיבית - לצפות מראש את שאירע בפועל. הנה-כי-כן, רשלנות חמורה מצדו של הנפגע, ואפילו מעשה התאבדות - באשר הם - אין בהם כדי לנתק קשר סיבתי-משפטי שבין מעשה לבין תוצאה. השאלה היא - לעולם - שאלת הצפיות הראויה, וביתר דיוק: קביעת גדרה של חובת הצפיות הראויה."

7. ראינו כי לנאשם - נהג רכב - חובת זהירות מושגית כלפי הולכי רגל בכלל וכלפי הולכי רגל המבקשים לחצות במעבר חצייה בפרט. ראינו כי חובתו של נהג לצפות אפשרות כי הולך הרגל יחל בחציית מעבר החצייה חלה לא רק כאשר ברור מהתנהגות הולך הרגל כי זו כוונתו אלא גם במצב שבו "מתעורר ספק אם אדם הנמצא בסמוך למעבר החצייה מבקש לחצות את הכביש אם לאו". במקרה שלפני, ברור כי הנאשם היה יכול וצריך לצפות אפשרות כי הולכת הרגל תנסה לחצות את מעבר החצייה. העובדה שהולכת הרגל עמדה עם ילדתה בידה על שפת מעבר החצייה מקימה לכל הפחות ספק בנוגע לכוונה כזו מצידה. על כך יש להוסיף, כי הנאשם צפה על פי האמור בהודעתו במשטרה בהולכת הרגל מתבוננת לצדדים - דבר שאותו פירש הנאשם כאיתות בדבר כוונת הולכת הרגל לחצות - ממרחק של 20 מ' ("ש).

הולכת הרגל עשתה סימנים שמתכוונת לחצות. ת. היא הסתכלה לצדדים. ראיתי מ- 20 מ' בערך. גם אם לאחר שהולכת הרגל חדלה מלאות על כוונה להתחיל בחצייה, היה על הנאשם להיות בספק בנוגע לכוונה כזו ולו מעצם עמידתה עם ילדתה בידה על שפת מעבר החצייה.

הספק האמור בדבר כוונתה של הולכת הרגל די בו כאמור כדי להקים את חובתו של הנאשם לצפות את הסיטואציה שהתרחשה. יתרה מזו, נראה כי הנאשם אכן צפה מצב דברים כזה או לכל הפחות ניסה להימנע מסיכון בעת שהאט את מהירות נסיעתו בהדרגה כפי שהעיד ("נסעתי לאט לאט"). ודוק: אין צורך לקבוע מה הייתה מהירות נסיעתו של הנאשם במדויק על מנת להבהיר כי משעה שהנאשם צפה בהולכת הרגל עומדת על שפת המדרכה ממרחק של 20 מ' (על פי הודעתו במשטרה) או 30-40 מ' (על פי גרסתו בבית המשפט) היה עליו להתאים את מהירות נסיעתו לסיטואציה שאותה הדין מחייב אותו לצפות ולהיערך למצב בו הולכת הרגל תחצה, גם באופן רשלני כפי שטוען הנאשם שהיה, את מעבר החצייה. משלא עשה כן הנאשם - נהג בקלות ראש.

לשם המחשת דברי אתיחס בקצרה לטענת הנאשם בפני הבוחן כי נהג במהירות 30 קמ"ש. במהירות 30 קמ"ש - אשר הנאשם בעדותו הסתייג ממנה וציין כי לא בדק מה הייתה - קובע הבוחן כי הנאשם החל בתהליך בלימת הרכב רק ממרחק של 13 מ'. הנאשם אמר במשטרה כי הבחין בהולכת הרגל ממרחק של 20 מ' ואילו בעדותו בבית המשפט ציין מרחק של 30-40 מ'. אין צורך לקבוע מסמרות בעניין המרחק המדויק על מנת לראות כי הן לשיטת הנאשם במשטרה והן לשיטתו בבית המשפט, הוא השהה באופן בלתי מוסבר ובלתי מוצדק את תגובתו לאיתותיה של הולכת הרגל ופתח בתהליך בלימה רק ממרחק 13 מ' (ראו עדות הבוחן: "תהליך הבלימה החל 13 מ' בלבד לפני מעבר החצייה"). (ע' 7 ש' 12). . השהיית תגובה מצד הנאשם מקום בו קיים ולו ספק בנוגע לכוונותיה של הולכת הרגל מהווה נהיגה בקלות ראש.

תשובות הנאשם במשטרה ובבית המשפט לשאלה מדוע לא עצר או לא האט די הצורך על מנת לאפשר להולכת הרגל לחצות בבטחה רחוקות מלהניח את הדעת. כך, נשאל הנאשם בחקירת המשטרה: **ש. למה לא עצרת או האטת לפני מעבר החצייה? ת. אין לי מלים, לא יודע מה להגיד** ולתשובה: **ש. הולכת הרגל עשתה סימנים שמתכוונת לחצות. ת. היא הסתכלה לצדדים. ראיתי מ- 20 מ' בערך. ש. למה לא עצרת ולא נתת לה לעבור כשהבחנת בה. ת. מה אני יגיד לך** (ת' 7 ש' 34-37). בעדותו בבית המשפט ציין הנאשם באופן תמוה כי לא עצר את הרכב כיוון שאין במקום תמרור "עצור" ואמר כי נסע "לאט לאט". ביחס לטענה אחרונה זו ראוי להעיר כי מהירות נסיעת הנאשם, איטית ככל שהייתה, לא הייתה איטית דיה על מנת להיות מותאמת לאפשרות שצפה הנאשם כי הולכת הרגל תחצה את הכביש.

8 ב"כ הנאשם הסתמך בטיעונו על עבודות הבוחן וטען בסיכומיו כי התאונה, בנסיבותיה, הייתה בלתי נמנעת אף אילו היה הנאשם נוהג במהירות נמוכה לאין ערוך מן המהירות בה טען הנאשם כי נהג. אין בידי לקבל טענה זו. ראשית, תאונה בלתי נמנעת היא זו אשר "שום ראיית הנוול ואמצעי זהירות שאפשר לצפות להם באופן מסתבר מאדם רגיל ובר דעת לא יכלו למנוע אותה" (ע"פ (חי') 896/06 גאווי נ' מדינת ישראל). במקרה זה צפה הנאשם בהולכת הרגל ממרחק של 20 מ' או 30-40 מ' לערך כשהיא מאותתת על כוונה לחצות את הכביש אך העובדה כי לא עלה ביד הנאשם לבלום את רכבו לפני מעבר החצייה על מנת לאפשר להולכת הרגל לחצות בבטחה, הגם שכאמור היה חייב לצפות אפשרות כזו, מלמדת כי לא התאים כראוי את אופן נסיעתו לתנאי הדרך, כפי שנהג סביר בנעליו היה יכול וצריך לעשות. וודאי שלא ניתן לקבוע כי הנאשם נקט בכל אמצעי הזהירות שאדם סביר יכול וחייב היה לנקוט לצורך

מניעת התאונה. בנוסף, הבוחן הגיע אמנם למסקנה כי מדובר בתאונה בלתי נמנעת אך הציב 3 סייגים חשובים למסקנה זו: **סייג אחד**, עבודת השחזור שבוצעה בדקה אם היה בידי הנאשם למנוע את התאונה אילו היה מגיב באותו רגע בו ירדה הולכת הרגל לכביש. כאמור, אין די בתגובה של נהג לירידת הולכת הרגל לכביש. עליו לצפות בנסיבות העניין את האפשרות כי הולכת הרגל תממש את הכוונות באיתותיה ותנסה לחצות את הכביש והיה על הנאשם להתאים מהירות נסיעתו וזאת עוד בטרם הניחה הולכת הרגל כף רגל על מעבר החצייה. **סייג שני**, הבוחן העיד כי למעבר החצייה אין השפעה על השחזור. כאמור, מאחריותו המוגברת של נהג הקרב למעבר חצייה נגזרות חובות שונות המוטלות על הנהג. חובות אלה אינן באות לכלל ביטוי בעבודות הבוחן. **סייג שלישי**, הגם שאינו העיקרי, הבוחן ערך חישוב על פי מהירות של 30 קמ"ש שמסר הנאשם בעוד שהנאשם העיד כי לא בדק את מהירות נסיעתו (ע' 9 ש' 32).

10. נוכח כל האמור, מצאתי להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, 15.12.15 דצמבר 2015, במעמד הצדדים